

SODBA VIRJENT ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št.6841/02)

SODBA

STRASBOURG

7. december 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V zadevi Virjent proti Republiki Sloveniji,
je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

G. V. ZAGREBELSKY

Ga. A. GYULUMYAN,

G. E. MYJER

Ga. I. ZIEMELE,

Ga. I. BERRO-LEFEVRE sodniki,

in G. V.BERGER, kot sodni tajnik Sekcije

na zasedanju za zaprtimi vrati 16. novembra 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva izvira iz pritožbe (št. 6841/02) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenska državljanka, ga. Bojana Virjent (»pritožnica«), vložila na Sodišču v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«) 6. junija 2000.

2. Pritožnico je od 24. oktobra 2005 dalje zastopal g. R. Završek, odvetnik iz Ljubljane. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen zastopnik, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica v skladu s členom 6 § 1 Konvencije zatrjuje, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bila udeležena kot stranka, predolgo. Po vsebini se je prav tako pritožila zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2005 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba dopustna in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1956 in živi v Ljubljani.

6. Pritožnica je bila poročena z A. N. Ločila sta se 7. oktobra 1991.

1. Nepravdni postopek

7. Dne 7. avgusta 1992 je pritožnica sprožila nepravdni postopek zoper A.N. na Temeljnem sodišču v Ljubljani, enota Ljubljana, in zahtevala razdelitev njunega skupnega premoženja. V ta namen je priložila tudi svoj predlog. Na poziv sodišča je pritožnica 5. oktobra 1992 vložila dopolnilo k svojemu predlogu.

Dne 22. oktobra in 25. marca 1993 je sodišče opravilo obravnavo, na kateri sta stranki delno poravnali zadevo. Sodišče je ugotovilo, da obstaja spor o lastništvu preostalega dela obravnavanega premoženja.

Dne 22. oktobra 1993 je sodišče izdalo sklep, s katerim je napotilo pritožnico, da sproži pravdni postopek zoper A.N. za določitev lastništva garaže (glej §§ 8 – 11). Hkrati je sodišče odredilo A.N., da sproži pravdni postopek zoper pritožnico za ugotovitev velikosti njegovega deleža v stanovanju, ki sta ga imeli stranki v skupni lasti.

Dne 28. junija 1994 je začela Konvencija veljati tudi v Sloveniji.

Dne 1. januarja 1995 je Okrajno sodišče v Ljubljani pridobilo sodno pristojnost v tej zadevi zaradi reforme slovenskega sodnega sistema.

Nedoločenega datuma, vendar po 9. februarju 2000 je Okrajno sodišče v Ljubljani razpisalo narok za obravnavo v nepravdnem postopku za 25. maj 2001.

Dne 24. maja 2001 je pritožnica obvestila sodišče, da sta stranki poravnali preostanek zadeve in je umaknila svoj predlog z dne 7. avgusta 1992. Posledično je sodišče 25. maja 2001 postopek zaključilo.

Sklep je bil 28. maja 2001 vročen pritožnici in je postal pravnomočen 19. junija 2001.

2. Pravdni postopek

8. Dne 3. decembra 1993 je A.N. sprožil pravdni postopek zoper pritožnico na Temeljnem sodišču v Ljubljani, enota Ljubljana. Pritožnica ni sprožila postopka zoper A.N., o čemer je 15. novembra 1994 obvestila sodišče.

Dne 1. januarja 1995 je Okrožno sodišče v Ljubljani pridobilo sodno pristojnost v tej zadevi zaradi reforme slovenskega sodnega sistema.

Dne 13. junija 1995 je pritožnica sprožila postopek zoper A.N. na Okrožnem sodišču v Ljubljani in zahtevala enak delež njunega skupnega stanovanja.

Dne 21. oktobra 1996 je pritožnica zaprosila za prednostno obravnavo svoje

zadeve.

Dne 28. novembra 1996 je pritožnica zaprosila sodišče, da izda vmesni ukrep, s katerim bi prepovedali A.N., da bi obremenil ali odtujil stanovanje.

Dne 5. decembra 1996 je Okrožno sodišče v Ljubljani na zahtevo A.N. združilo oba sklopa postopka in izdalo vmesni ukrep, ki ga je zahtevala pritožnica.

Dne 24. januarja 1997 je pritožnica ponovno zahtevala prednostno obravnavo svoje zadeve.

Dne 11. februarja 1997 jo je sodišče obvestilo, da njena zadeva ne zahteva prednostne obravnave.

Med 26. marcem 1997 in 12. novembrom 1997 je sodišče opravilo pet obravnav. Zaslišalo je 10 prič in obe stranki.

Dne 19. decembra 1997 je sodišče opravilo obravnavo, na kateri sta se stranki delno poravnali v zadevi. Sodišče je izdalo sodbo, s katero je določilo, da ima pritožnica v lasti trideset odstotkov stanovanja, A.N. pa ostali del. Prav tako je odredilo A.N., da plača najemnino pritožnici za čas uporabe stanovanja. Sodba je bila 15. januarja 1998 vročena pritožnici.

9. Dne 30. januarja 1998 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Ljubljani. Pritožil se je tudi A.N.

Dne 2. marca in 15. junija 1998 je pritožnica vložila zahtevek za pospešitev postopka. Dne 2. julija 1998 je sodišče obvestilo pritožnico, da njena zadeva ni prednostni primer.

Dne 25. novembra 1998 je sodišče delno ugodilo pritožbama, ugotovilo, da sta imela pritožnica in A.N. stanovanje v lasti v enakih delih in vrnilo zadevo na sodišče prve stopnje v ponovno proučitev v delu, kjer je navajalo plačilo najemnine. Sodba je bila 17. decembra 1998 vročena pritožnici.

10. Nedoločenega datuma je A.N. vložil pritožbo na Vrhovno sodišče v zvezi s pravnimi vprašanji.

Dne 11. novembra 1999 je sodišče zavrnilo pritožbo.

Sodba je bila 5. januarja 2000 vročena pritožnici.

11. Dne 9. februarja sta stranki poravnali zadevo na Okrožnem sodišču v Ljubljani. Postopek se je tako zaključil.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

12. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na Člen 6 § 1 Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih..... v razumnem roku odloča sodišče.«

13. Pritožnica se je po vsebini tudi pritožila da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je

kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

1. Dopustnost nepravdnega postopka

a) Člen 6 § 1

14. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, ko je začela Konvencija veljati tudi v Sloveniji in se je končalo 19. junija 2001, ko je postal sklep Okrajnega sodišča v Ljubljani pravnomočen. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, je torej trajalo skoraj sedem let na eni stopnji sojenja.

15. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika v sporu (gl. med številnimi drugimi viri, Frydlender proti Franciji, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

16. Sodišče ugotavlja, da je postopek miroval več kot pet let in sedem mesecev, to je obdobje, med katerim je tekel pravdni postopek. Tega obdobja ni mogoče pripisati domačemu sodišču, pri katerem je tekel nepravdni postopek.

17. Tudi obdobje več kot enega leta in treh mesecev, ki je potekalo med 9. februarjem 2000, ko sta stranki zadevo poravnali, in 14. majem 2001, ko je pritožnica sodišče obvestila o tem dejstvu, ni mogoče v celoti pripisati domačim oblastem. Konec koncev bi pritožnica lahko obvestila sodišče o sporazumni poravnavi in zahtevala zaključek nepravdnega postopka.

18. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse v takih primerih, meni, da v predmetni zadevi trajanje postopka ni bilo prekomerno. Pritožničin zahtev se šteje kot očitno neutemeljen. Zaradi tega bi bilo treba zavreči pritožbo v smislu člena 34 §§ 4 in 5 Konvencije.

b) Člen 13

19. Sodišče opozarja, da člen 13 zahteva od države, da zagotovi učinkovito pravno sredstvo za obravnavanje vsebine »dokazljive pritožbe« po določbah Konvencije in da odobri ustrezno rešitev (glej Sürmeli proti Nemčiji, , [GC], št. 75529/01, § 98, 8. junij 2006). Ob upoštevanju dejstva, da je bila pritožba glede dolgega trajanja postopka nedopustna kot očitno neutemeljena, Sodišče ugotavlja, da pritožnik ni imel dokazljivega zahtevka, da je bila kršena njegova pravica do učinkovitega sredstva v smislu člena 13. Zato njegov zahtev ne odkriva nobene očitne kršitve te določbe.

Zato je ta pritožba očitno neutemeljena in jo je treba zavreči kot nedopustno v smislu člena 35, §§ 3 in 4 Konvencije.

2. Dopustnost pravnega postopka (člen 6 § 1)

20. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.
21. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in izjavila, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.
22. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanosti domačih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožniku, niso bila učinkovita.
23. V zvezi z obravnavano zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.
24. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nedopustna iz katerihkoli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B) Utemeljenost zadeve

1. Člen 6 § 1

25. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, ko je Konvencija začela veljati tudi v Sloveniji, in se je končalo 9. februarja 2000, ko sta stranki dosegli sporazumno poravnavo, s katero se je postopek končal. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, je torej trajalo skoraj pet let in sedem mesecev na treh stopnjah sojenja. Zaradi vračanja v ponovno presojo so bile vključene štiri stopnje sojenja.

26. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, zlasti pred sodiščem prve stopnje, predolgo in zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku« (glej npr.: Krajnc proti Sloveniji, št. 27694/02, 27. april 2006). Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

27. Sodišče ponovno poudarja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz člena 6 § 1 (glej Kudla proti Poljski, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in trditve, ki jih je navedla Vlada, že zavrženi v prejšnjih zadevah (glej Lukenda, naveden zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi sprejelo drugačno odločitev.

28. Zato Sodišče meni, da gre v obravnavani zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, ki bi potrdila njeno pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa člen 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

29. Člen 41 Konvencije določa:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Nepremoženjska škoda

- 30. Pritožnica je zahtevala 16.000 evrov (EUR) za nepremoženjsko škodo.
- 31. Vlada je ugovarjala zahtevku in trdila, da ni bil dovolj podrobno popisano.
- 32. Sodišče meni, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi ji sodišče po tej postavki prisoja 1.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

- 33. Pritožnica je zahtevala tudi 3.106,20 EUR za stroške in izdatke postopka pred Sodiščem.
 - 34. Vlada je ugovarjala zahtevku po višini.
 - 35. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek.
 - 36. Sodišče ugotavlja, da je bila pritožnica zastopana pred sodiščem od 24. oktobra 2005, kar je po tem, ko je bila o zadevi obveščena Vlada. Sodišče poleg tega ugotavlja, da je pritožničin zastopnik predložil podrobno razdeljen zahtevek za stroške in izdatke, ki so nastali s pripravo podrobnih ugotovitev, pripravljenih kot odgovor na tiste, ki jih je posredovala Vlada, zahtevke za pravično zadoščenje in za obveščanje med odvetnikom in pritožnico.
- Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

- 37. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

- 1. razglša, da je pritožba glede dolžine trajanja pravnega postopka (člen 6 § 1 in 13 Konvencije) dopustna, preostanek pritožbe pa ni dopusten;
- 2. razsoja, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;
- 3. razsoja, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. razsoja,

(a) da mora tožena država pritožnici v roku treh mesecev od dne, ko postane sodba v skladu s členom 44 § 2 Konvencije pravnomočna, plačati 1.000 EUR (tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške in izdatke, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev, do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske Centralne Banke za vse zamujeno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. zavrne v preostalem delu pritožničin zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki 7. decembra 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Sodni tajnik Predsednik